

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Regionaalminister
määrus
algtekst-terviktekst
31.03.2005
Hetkel kehtiv
RTL 2005, 33, 472

Tunnused, mille alusel perekonnanimesid käsitatakse ühise perekonnanimena

Vastu võetud 16.03.2005 nr 9

Määrus kehtestatakse «Nimeseaduse» (RT I 2005, 1, 1) § 6 lõike 3 alusel.

§1. Ühise perekonnanimena käsitamine

Ühise perekonnanimena käsitatakse omavahel abielus, suguluses või hõimluses olevate või olnud isikute perekonnanimesid, mille kirjepilt on täht-tähelt kokkulangev, samuti nimesid, mille kirjepildi erinevused on tingitud soo, perekonnaseisu või muu tunnuse kajastumisest nimes vastavalt isiku rahvuslikule tavale.

§2. Rahvusliku tava kajastumine perekonnanimes

(1) Perekonnanime andev või kohaldav haldusorgan või kohus juhindub soo, perekonnaseisu või muu tunnuse kajastumisest tingitud perekonnanimede erinevuste puhul käesoleva määruse lisades esitatud tunnustest ja näidetest, mis hõlmavad leedu perekonnanimesid (lisa 1), läti perekonnanimesid (lisa 2) ja vene perekonnanimesid (lisa 3).

(2) Perekonnanime kirjepildi vaheldumine soo, perekonnaseisu või muu tunnuse kajastumise tõttu ei sõltu perekonnanime keelelisest päritolust, vaid isiku enda soovist ja nõusolekust.

§3. Selgituste saamine

Kui käesoleva määruse paragrahvis 2 nimetatud juhtudel ei ole võimalik juhinduda määruse lisades sätestatust, pöördub perekonnanime andev või kohaldav haldusorgan või kohus selgituste saamiseks nimeteadusliku usaldusasutuse poole või vastava riigi diplomaatilise esinduse poole.

§4. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 31. märtsil 2005. a.

Minister Jaan ÕUNAPUU

Kantsler Märt KRAFT

Regionaalministri 16. märtsi 2005. a määruse nr 9
«Tunnused, mille alusel perekonnanimesid käsitatakse ühise
perekonnanimena»
lisa 1

LEEDU PEREKONNANIMEDE ÜHISUSE TUNNUSED

1. Leedu perekonnanimede puhul käsitatakse ühiste perekonnanimedena neid, mille lõpud erinevad järgmiselt:

- a, -as, -is, -us, -ys– meessoost isikutel;
- ienė– abielus naissoost isikutel;
- aitė, -utė, -iūtė, -ytė– vallalistel naissoost isikutel;
- ė– naissoost isikutel (uuenduslik vorm).

2. Abielus naise perekonnanimi seostub mehe samatüvelise perekonnanimega (meessoovormiga) järgmiselt:

- a) (*i*)us-lõpulisele kahe silbilisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-(i)uvienē**, näiteks *Sutkus–Sutkuvienē*, *Zujus–Zujuvienē*, *Taučius–Taučiuvienē*, *Rimdžius–Rimdžiuvienē*; samad nimed võivad esineda ka lühema lõpuga **-ienē**, näiteks *Zujus–Zujienē*, *Butkus–Butkienē*;
- b) muudel juhtudel vastab meessoovormile lõppudega **-a**, **-as**, **-isvõi -ys** nimi, mille lõpus on **-ienē**, näiteks *Jovaiša–Jovaišienē*, *Urbonas–Urbonienē*, *Petrāitis–Petrāitienē*, *Mikšys–Mikšienē*.

3. Vallalise naise perekonnanimi seostub mehe samatüvelise perekonnanimega (meessoovormiga) järgmiselt:

- a) **a-** ja **as-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-aitē**, näiteks *Daugēla–Daugēlaitē*, *Šalna–Šalnaitē*, *Daugirdas–Daugirdaitē*, *Urbas–Urbaitē*, *Žurauskas–Žurauskaitē*;
- b) **is-**, **ys-**, **ē-**, **ia-** ja **ja-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-ytē**, näiteks *Čiurlionis–Čiurlionytē*, *Šepetys–Šepetytē*, *Plungė–Plungytė*, *Stundžia–Stundžytė*, *Saja–Sajytė*;
- c) **ius-** ja **jus-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-iūtē**, näiteks *Rimdžius–Rimdžiūtė*, *Babilius–Babiliūtė*, *Misevičius–Misevičiūtė*, *Zujus–Zujūtė*;
- d) **us-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-utē**, näiteks *Butkus–Butkutė*, *Vaitiekus–Vaitiekutė*.

4. Juhul kui naine ei soovi perekonnaseisu kajastamist oma perekonnanimes, on tänapäeval Leedus võimalik perekonnanimi moodustada ka lõpuga **-ė**. Selle moodustamine käib nii, nagu näidatud punktis 2, ent **-ienē** asemel on lõpp **-ė**, näiteks *Jovaišė*, *Urbonė*, *Petrāitė*, *Butkė*, *Mikšė*.

5. Naise perekonnanime lõpp ei kajasta nüüdisajal enam kindlalt vastava isiku perekonnaseisu, sest abiellumisel võib naine säilitada oma neiupõlvenime, liita sellele mehe perekonnanime või võtta mehe perekonnanime. Näide: kui perekonnanime *Balandytė* kandev naine abiellub perekonnanime *Butkus* kandva mehega, siis võib ta oma perekonnanimeks valida ühe järgmistest:

- a) *Balandytė* (säilitab oma neiupõlvenime);
- b) *Balandytė-Butkienėvõi Balandytė-Butkė* (liidab oma nimele mehe perekonnanime, vastava sootunnusega);
- c) *Butkienėvõi Butkė* (võtab mehe perekonnanime, vastava sootunnusega).

Regionaalministri 16. märtsi 2005. a määruse nr 9
«Tunnused, mille alusel perekonnanimesid käsitatakse ühise perekonnanimena»
lisa 2

LÄTI PEREKONNANIMEDE ÜHISUSE TUNNUSED

1. Läti perekonnanimede puhul käsitatakse ühiste perekonnanimedena neid, mille lõpud erinevad järgmiselt:

- a) **-s**, **-š**, **-is**, **-us**, harva **-aja -e**– meessoost isikutel;
- b) **-a**, **-e**, **-s**, harva **-us**– naissoost isikutel.

2. Naise perekonnanimi seostub mehe samatüvelise perekonnanimega (meessoovormiga) järgmiselt:

- a) **s-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-av** või **-e**. Lõppu **-etarvitatakse** juhul, kui perekonnanime lõpus on **-ants**, **-ars**, **-arts**, **-āns**, **-ārs**, **-āts**, **-ents**, **-erts**, **-gals**, **-kalns**, **-mals**, **-onts**; saksapäraseid **-felds**, **-lands**, **-sons**, **-šmits**, **-tāls**, **-valds**; II käändkonna häälikuvaheldusliku tüvega lõpud **-ns**, **-ss**; **is-** lõpust lühenenud lõpud **-als**, **-els**, **-ens**, **-ers**, **-iers**, **-ols**, **-ons**, **-uls**, **-urs**, näiteks *Dzintars–Dzintare*, *Zuments–Zumente*, *Zeltkalns–Zeltkalne*, *Ezermals–Ezermale*, *Kiršfelds–Kiršfelde*, *Andersons–Andersone*, *Rozentāls–Rozentāle*, *Akmens–Akmene*, *Mēness–Mēnese*, *Bļodons–Bļodone*, *Bumbiers–Bumbiere*. Ülejäänud juhtudel tarvitatakse lõppu **-a**, näiteks *Vilks–Vilka*, *Celms–Celma*, *Arājs–Arāja*, *Sējējs–Sējēja*, *Veinbergs–Veinberga*, *Jurevičs–Jureviča*, *Petrovs–Petrova*, *Balts–Balta*;
- b) **nieks-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-niece**, näiteks *Klētnieks–Klētiece*, *Pilsētnieks–Pilsētniece*;
- c) **š-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-a**, näiteks *Vējš–Vēja*, *Koci ņš–Kociņa*, *Zaļš–Zaļa*;
- d) **is-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-e**, näiteks *Gailis–Gaile*, *Eglītis–Eglīte*, *Lapainis–Lapaine*, *Dzirkālis–Dzirkāle*, *Baumanis–Baumane*. Kui meessoovormi lõpus on **-kīsvõi -gis**, on naise perekonnanime lõpus **-a**, näiteks *Rutkis–Rutka*, *Mazģis–Mazga*. Slaavipäraste meessoovormi lõppude **-skīsjā -ckīsasemel** on vastavalt lõpud **-skāja -cka**, näiteks *Beļskis–Beļska*, *Višķis–Višķa*;
- e) **ais-** lõpulisele meessoovormile vastab nimi, mille lõpus on **-ā**, näiteks *Baltāis–Baltā*, *Salnāis–Salnā*, *Gaidāis–Gaidā*.

3. Mehe ja naise perekonnanimed jäävad samakujuliseks järgmistel juhtudel:

- a) kui mehe perekonnanime lõpus on **-us**, **-av** või **-e**, näiteks *Ledus*, *Liepa*, *Egle*;
- b) kui perekonnanimeks on naissoost **s-** lõpuline nimisõna, nt *Dzelzs*, *Grunts*, *Klints*;
- c) kui võõrpäritoluga perekonnanime lõpus on **-ā**, **-ē**, **-i**, **-ī**, **-o**, **-u**, **-ū**, näiteks *Arumā*, *Šnē*, *Jakobi*, *Barī*, *Utno*, *Dimčenko*, *Amadu*, *Foršū*.

Regionaalministri 16. märtsi 2005. a määruse nr 9
«Tunnused, mille alusel perekonnanimesid käsitatakse ühise perekonnanimena»
lisa 3

VENE PEREKONNANIMEDE ÜHISUSE TUNNUSED

1. Vene perekonnanimede puhul käsitatakse ühiste perekonnanimedena neid, mille lõpud erinevad järgmiselt:

a) **-ov, -(j)ev, -in, -õn, -oi, -õi, -i, -skoi, -ski, -tskoi, -tski** (-ов, -ев, -ин, -ын, -ой, -ый, -ий, -ской, -ский, -цкой, -цкий) – meessoost isikutel; b) **-ova, -(j)eva, -ina, -õna, -aja, -jaja, -skaja, -tskaja** (-ова, -ева, -ина, -ына, -ая, -яя, -ская, -цкая) – naissoost isikutel.

2. Naise perekonnanimi (naissoovorm) seostub mehe samatüvelise perekonnanimega (meessoovormiga) järgmiselt: a) kui meessoovormi lõpus on **-ov, -(j)ev, -in, -õn** (-ов, -ев, -ин, -ын), siis lisatakse naissoovormi lõppu **-a**, näiteks *Ivanov – Ivanova, Kamenev – Kameneva, Minin – Minina, Sinitsõn – Sinitsõna* (Иванов – Иванова, Камениев – Камениева, Минин – Минина, Синицын – Синицына); b) kui meessoovormi lõpus on **-oi** (sealhulgas **-skoi, -tskoi**), **-õi** (-ой, -ской, -цкой, -ый), siis vastab sellele naissoovormi lõpus **-aja** (-ая), näiteks *Gromovoi – Gromovaja, Portnoi – Portnaja, Donskoi – Donskaja, Rutskoi – Rutskaja, Kaljužnõi – Kaljužnaja, Tšubatõi – Tšubataja* (Громовой – Громовая, Портной – Портная, Руцкой – Руцкая, Калюжный – Калюжная, Чубатый – Чубатая); c) kui meessoovormi lõpus on **-i** (-ий), siis vastab sellele naissoovormi lõpus **-jaja** (-яя), kui eelnev kaashäälik on **n** (н), näiteks *Kraini – Krainjaja, Sini – Sinjaja* (Крайний – Крайняя, Синий – Синяя); muudel juhtudel on naissoovormi lõpus **-aja** (-ая), näiteks *Gorski – Gorskaja, Uritski – Uritskaja, Dvoretcki – Dvoretckaja, Kurjatši – Kurjatšaja* (Горский – Горская, Урицкий – Урицкая, Дворецкий – Дворецкая, Долгий – Долгая).

3. Mehe ja naise perekonnanimed jäävad samakujuliseks, kui perekonnanimeks on:

a) nimi ilma punktis 1 näidatud lõppudeta, näiteks *Kalmõk, Melnik, Bõk, Sosna, Krassavitsa, Košubei, Pestel, Bagration, Mitskevitsš* (Калмык, Мельник, Бык, Сосна, Красавица, Кочубей, Пестель, Багратион, Мицкевич);

b) mittestandardne nimi, mis on moodustatud määrsõnast, partiklist, hüüdsõnast, tegusõnast vms, näiteks *Blago, Nitšego, Gei, Li, De* (Благо, Ничего, Геи, Ли, Де);

c) nimi, mis on moodustatud ajaloolisest genitiivsest vormist, näiteks *Hitrovo, Mertvago, Serõhh, Fotinõhh* (Хитрово, Мертваго, Серых, Фоминых);

d) võõrkeelse päritoluga nimi, näiteks *Kantemir, Karnist, Liven, Kankrin* (Кантемир, Каннист, Ливен, Канкрин).